

PROJEKSİYON

ORTA VADELİ PROGRAM:

2013-2015 dönemine ilişkin Orta Vadeli Program'da (OVP) dile getirilen tahminler ve hedefler arasında da sürpriz sayılabilecek, şaşırtıcı bir büyüklük yok. 2012'ye ilişkin bazı tahminlerde revizyona gidilmesi de zaten bekleniyordu. Bu revizyonlarla ortaya konulacak yeni değerler bilinmiyordu yalnızca. Onlar açıklanmış oldu.

Üç göstergedeki revizyonun boyutu merak edilmekteydi; büyüme, enflasyon ve bütçe açığı...

Enflasyonun özellikle son vergi düzenlemeleri kaynaklı zamlar yüzünden artık yüzde 6,2'de kalacağını kimse beklemiyordu. Enflasyon tahmini yüzde 7,4'e çıkarıldı. Çoğunluk, bu oranı da iyimser buluyor, onu da belirtelim.

Büyümenin yüzde 4'lük hedefe ulaşamayabileceği aylar önce Başbakan Yardımcısı Ali Babacan tarafından açıklanmıştı. Dolayısıyla yüzde 3,2'lik tahmin şaşırtıcı olmadı.

Aynı şekilde bütçede işlerin iyi gitmediği de aylar öncesinden bizzat Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından açıklanmamış mıydı? Hem zaten vergi düzenlemelerine de bütçedeki bu sıkıntı yüzünden gidilmemiş miydi? Bütçede başlangıçta 21,1 milyar lira olan açıkta kalınmayacağı ve açığın 33,5 milyara çıkacağı OVP çerçevesinde bir anlamda kabul edilmiş oldu.

DIŞ TİCARET HEDEFLERİ

Son üç yıldır OVP hedeflerinde dış ticaret ve TL'nin değeri yönüyle bir çelişki yaşanıyor. Bir ülkenin ulusal parası değer kazanır ama paranın değer kazandığı dönemde ihracat ithalattan nasıl olur da daha fazla artış gösterir?

Bu durum bizde "kâğıt üstünde" de olsa yaşanıyor, hem de üç yıldır... Bu konu ilk olarak 2011 yılı OVP hedefleri açıklandığında dikkat çekmişti. 2011 için TL'nin reel olarak değer kazanması ancak rağmen ihracatın ithalattan daha hızlı artması öngörülmüştü. Biz de bu konuya "Ya OVP hedefleri tutmayacak ya da iktisat kitapları yeniden yazılacak" diyerek dikkat çekmiştik. Neyse ki 2011 hedefleri tutmadı da, iktisat kitaplarını yeniden yazmak gerekmedi!

Geçen yıl da aynı tablo sergilendi, 2012 için TL'nin değer kazanması ama ihracatın ithalattan yine daha fazla artması öngörüldü.

OVP'de dış ticaret hedefleri iktisat kurallarına yine meydan okuyor!

	Gerçek. 2011	Tahmin 2012	Hedef 2013	Hedef 2014	Hedef 2015
Yıllık ortalama dolar kuru	1,6775	1,7960	1,8310	1,8934	1,9369
Dolarla önceki yıla göre değ. (%)		7,06	1,95	3,41	2,30
Deflatör (%)		7,10	5,30	5,50	5,80
İhracat (Milyar dolar)	134,9	149,5	158,0	172,3	187,1
İthalat (Milyar dolar)	240,8	239,5	253,0	272,2	291,2
İhracat (Önceki yıla göre değ. %)		10,82	5,69	9,05	8,59
İthalat (Önceki yıla göre değ. %)		-0,54	5,64	7,59	6,98

İKTİSATLA YİNE İNATLAŞILIYOR!

Yıllardır "ya hedefler tutmayacak, ya iktisat kitapları yeniden yazılacak" diye ifade edilen bu durum 2013 hedefleri için de geçerli. Olağandışı bir gelişme olur, örneğin Türkiye bir anda müthiş petrol yatakları keşfeder, petrolde ihracatçı bir ülke konumuna geçer ise dengeler değişir.

Görünürde öyle bir durum yok tabii ki. Peki, 2013, 2014 ve 2015 yıllarında TL reel olarak değer kazanacağı halde nasıl olacak da ihracat ithalattan daha hızlı artacak?

Doların 2013 yılı ortalamasının, bu yılki ortalama göre yüzde 1,95 artması öngörülmüyor. Ama

2013 yılı için deflatör (yıllık ortalama fiyat artışı) yüzde 5,30 olarak bekleniyor. Bu, TL'nin enflasyon kadar değer yitirmeyeceği, hatta reel olarak değerlendirileceği anlamına geliyor. TL'nin reel olarak değer kazanacağı 2013'te ihracatın yüzde 5,69, ithalatın yüzde 5,64 artacağı bekleniyor.

2013'teki ihracat ve ithalat artış beklentisine ilişkin oranlar birbirine yakın. 2014'te fark biraz açılıyor. 2014 yılında kurda yüzde 3,41 artış öngörülürken, deflatörün yüzde 5,50'yi bulması, buna karşılık ihracatın yüzde 9,05, ithalatın yüzde 7,59 artması öngörülüyor.

Aynı durum 2015 için de geçerli. Kur artışı yüzde 2,30, deflatör yüzde 5,80 düzeyinde öngörülüyor. Buna karşılık ihracatta yüzde 8,59, ithalatta yüzde 6,98 artış bekleniyor.

Bu çalışmayı yapan, bu tabloları oluşturan Kalkınma Bakanlığı bürokratları (eski DPT demek de yanlış değil), böyle bir dengenin söz konusu olamayacağını elbette biliyorlar. Ama anlaşılın, OVP'deki dengeleri kurabilmek için böyle küçük felsefeleri göze almak gerekiyor.

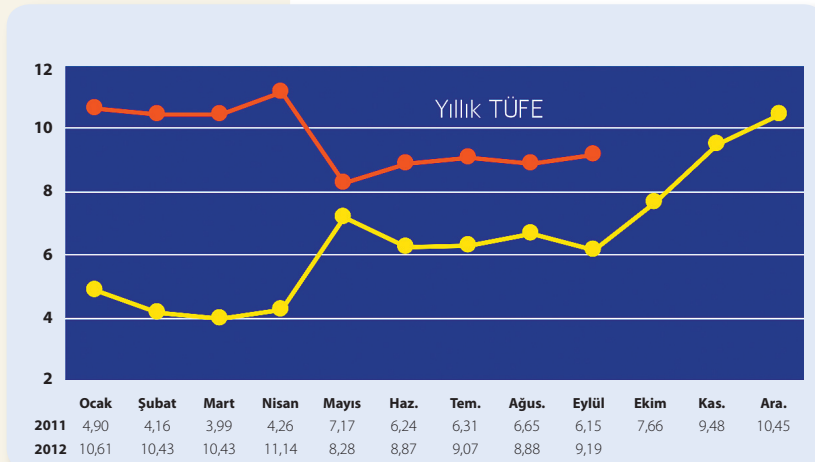
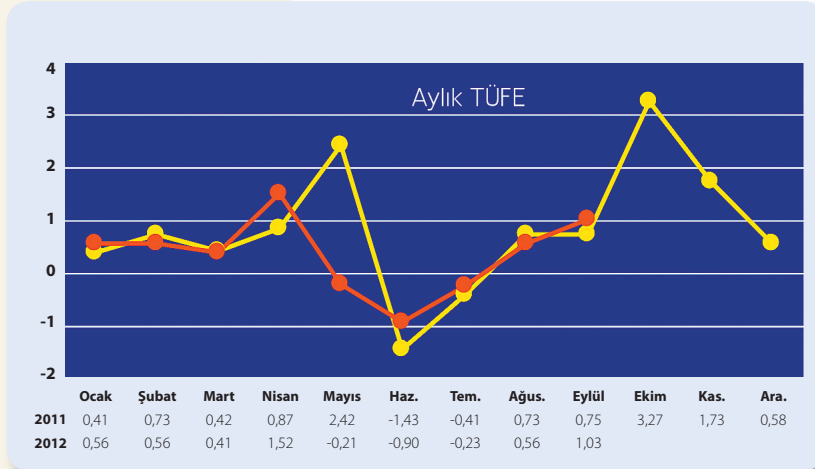
CARI AÇIK TAHMİNİ ÇÖPE!

OVP'deki dış ticaret tahminlerinin, TL'nin değer değişimi göz önünde bulundurulduğunda hiç gerçekçi olmadığını aktardık. OVP'nin gerçekçi olmayan hedefleri dış ticaretle de sınırlı değil. Üstelik bu hedef, OVP açıklandıktan birkaç gün sonra anlamını yitirdi.

Cari açıktan söz ediyoruz. OVP'de 2012 yılı cari açığı 58,7 milyar dolar olarak tahmin ediliyordu. Yıllık cari açık, ağustos sonu itibarıyla neredeyse şimdiden yılsonu için öngörülen düzeye indi. Ağustos sonundaki yıllık cari açık 59 milyar dolar oldu. Yani yılsonu için öngörülenle arada yalnızca 300 milyon dolarlık bir fark var.

Ağustos ayında 1,2 milyar dolarla tüm tahminlerin ötesinde çok düşük gelen cari açıktan sonra yıllık açığın 55 milyarın altına inmesi bile şaşırtıcı olmayacak. 2012 açığına ilişkin yeni tahmin, 51-55 milyar dolar arası olarak ifade ediliyor.

ENFLASYON:

Geçen ay enflasyonla ilgili değerlendirmemizi şöyle bitirmiştik:

"Enflasyon tablosu açık. Mevcut duruma ve gidişata göre yıllık oran yüzde 7'nin altında kalacak. Ancak..."

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in bütçe hedeflerinin yakalanamayacağı yönündeki yakınmalarından hareketle vergi oranlarıyla oynayıp ya da yeni vergiler koyup kendi kendimize enflasyon yaratmazsak...

Yurtdışı kaynaklı, hiçbir etkide bulunabilecek gücümüzün olmadığı gelişmelerle karşılaşmazsak...

İş âleminin işlerin biraz açılmasını sağlayacak şekilde önlem alınması isteğine hükümetten gelen destek, Merkez Bankası üstünde çok yoğun bir baskıya dönüşmezse ve Merkez Bankası da bu baskıyı göğüsleyemez hale gelip ipin ucunu koyvermezse...

Son dönemde gıda maddesi fiyatlarında ortaya çıkan artış uzun soluklu olmazsa...

Enerji faturasında ani sıçramalar ortaya çıkmaz ve yüksek fiyatlar kalıcı hale gelmezse..."

Bazı vergilerde artışa gittik; doğalgaz ve elektrik enerjisinde yüksek oranlı zamlar yaptık. Bunun sonucunda da enflasyon yükselmeye başladı.

Asıl yüksek oranlı gerçekleşmeyi ekimde göreceğiz. Enflasyonda ilginç bir tablo oluşacak. Ekimdeki aylık artış, çok büyük olasılıkla eylüldeki oranın üstüne çıkacak. Ancak ekimdeki yıllık oran eylüldeki yıllığın altında kalacak. Bunun nedeni de belli, geçen yılın ekimindeki yüzde 3,27'lik rekor gerçekleşme.

BİR BAKIŞTA ÜÇ YILIN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE (% değ.)	2010	0,58	1,66	1,94	2,35	-1,15	-0,50	-0,16	1,15	0,51	1,21	-0,31	1,31
	2011	2,36	1,72	1,22	0,61	0,15	0,01	-0,03	1,76	1,55	1,60	0,65	1,00
	2012	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03			
TÜFE (% değ.)	2010	1,85	1,45	0,58	0,60	-0,36	-0,56	-0,48	0,40	1,23	1,83	0,03	-0,30
	2011	0,41	0,73	0,42	0,87	2,42	-1,43	-0,41	0,73	0,75	3,27	1,73	0,58
	2012	0,56	0,56	0,41	1,52	-0,21	-0,90	-0,23	0,56	1,03			
İhracat (Aylık) (milyon \$)	2010	7.829	8.263	9.886	9.396	9.800	9.543	9.565	8.523	8.909	10.963	9.382	11.823
	2011	9.551	10.059	11.811	11.873	10.943	11.350	11.860	11.245	10.751	11.907	11.079	12.477
	2012	10.350	11.750	13.211	12.634	13.139	13.247	12.850	12.874				
İthalat (Aylık) (milyon \$)	2010	11.691	11.782	15.022	14.943	14.726	15.233	16.078	15.434	15.644	17.297	17.135	20.559
	2011	16.905	17.520	21.644	20.953	21.107	21.605	21.061	19.679	21.204	19.919	18.649	20.594
	2012	17.376	17.720	20.600	19.273	21.750	20.437	20.757	18.736				
Cari denge (milyon \$)	2010	-3.010	-2.120	-4.186	-4.260	-2.851	-3.321	-3.467	-2.926	-3.738	-3.292	-5.933	-7.539
	2011	-5.995	-6.022	-9.532	-7.651	-7.852	-7.715	-5.418	-4.025	-6.369	-4.514	-5.425	-6.623
	2012	-5.720	-4.258	-6.270	-4.728	-5.532	-4.296	-4.097	-1.181				
İç borç stoku (milyar ₺)	2010	335,9	339,4	340,7	343,2	340,5	343,1	345,2	347,3	347,8	347,8	350,8	352,8
	2011	353,3	357,5	359,9	362,0	362,7	362,7	363,9	366,6	366,6	368,0	366,4	368,8
	2012	372,2	377,0	375,2	374,7	375,9	377,7	382,1	384,9				
İç borç faizi (%)	2010	8,8	8,5	8,7	9,1	9,7	9,1	8,4	8,4	8,1	7,7	7,9	8,0
	2011	7,7	8,7	9,0	9,0	8,8	9,1	9,1	8,9	8,1	8,4	10,5	10,3
	2012	10,5	9,4	9,6	9,6	9,5	9,1	8,0	8,2				
Bütçe geliri (Aylık) (milyon ₺)	2010	19.525	20.019	17.488	20.718	24.866	18.448	21.729	26.252	18.493	19.368	25.375	21.747
	2011	23.499	24.556	20.674	23.523	27.133	26.686	20.714	32.256	22.061	22.633	29.032	23.096
	2012	28.087	27.518	21.813	29.131	30.826	24.804	28.056	30.250				
Bütçe gideri (Aylık) (milyon ₺)	2010	22.646	22.290	23.436	25.173	19.054	23.894	23.775	23.163	25.395	21.203	25.740	37.858
	2011	22.494	23.568	26.792	22.467	24.298	23.597	24.226	29.495	23.932	24.574	26.886	40.974
	2012	26.347	30.159	27.344	27.719	26.239	31.074	28.302	31.822				
Reel kur end. (TÜFE'ye göre) (2003=100)	2010	122,88	124,27	123,16	127,55	128,36	127,64	125,85	127,21	128,65	131,35	131,22	125,72
	2011	121,26	117,35	115,87	118,34	117,25	113,30	109,40	103,53	104,94	106,62	110,48	109,52
	2012	112,42	115,87	114,22	115,87	116,79	116,96	118,20	118,87	116,35			
Aylık Ort. \$ (₺)	2010	1.466,3	1.505,6	1.528,3	1.487,9	1.534,8	1.570,3	1.536,3	1.501,6	1.488,9	1.418,5	1.429,5	1.513,1
	2011	1.553,8	1.582,8	1.574,7	1.515,6	1.564,2	1.594,0	1.646,7	1.744,2	1.786,5	1.827,1	1.803,8	1.858,9
	2012	1.838,9	1.751,1	1.779,3	1.779,8	1.797,0	1.816,1	1.804,9	1.785,8	1.795,6			
Aylık Ort. Euro (₺)	2010	2.097,3	2.063,9	2.075,5	1.999,4	1.939,5	1.918,1	1.956,1	1.941,8	1.943,8	1.970,2	1.962,6	1.999,3
	2011	2.073,8	2.159,7	2.202,6	2.186,9	2.248,9	2.293,4	2.352,8	2.499,8	2.463,6	2.499,0	2.446,9	2.452,2
	2012	2.372,3	2.314,6	2.350,4	2.343,2	2.305,2	2.274,7	2.222,2	2.211,3	2.305,1			
Mevduat (Milyar ₺)	2010	303,2	316,0	320,1	316,3	328,4	341,7	343,1	343,4	344,7	349,6	355,9	380,5
	2011	378,1	388,2	394,8	394,7	408,9	411,2	415,2	421,7	414,5	408,0	409,7	417,3
	2012	416,7	412,3	416,5	420,9	419,4	427,3	434,3	436,5				
DTH (Milyar \$)	2010	100,1	95,1	95,4	99,6	90,9	91,0	97,3	98,9	105,7	108,8	105,3	100,2
	2011	97,3	100,3	106,0	108,3	104,0	104,0	102,5	100,7	98,0	103,8	100,3	100,6
	2012	105,1	107,9	106,6	108,6	106,0	108,3	107,8	107,9				
Kredi (Milyar ₺)	2010	295,6	307,2	313,6	324,8	336,4	346,6	358,5	365,1	370,4	385,6	397,8	423,5
	2011	429,0	442,5	452,0	467,4	485,2	499,0	514,6	534,0	544,6	545,3	552,0	565,6
	2012	562,6	564,8	581,9	590,2	601,3	615,0	612,1	625,8				
Tük.kredileri (Milyar ₺)	2010	91,6	93,5	95,8	99,4	101,9	104,8	107,8	110,3	112,7	116,5	119,3	124,9
	2011	127,3	130,5	134,4	140,3	144,6	149,7	152,7	154,8	157,0	159,3	159,8	162,1
	2012	162,1	162,9	165,3	167,0	169,1	172,3	173,2	175,4				
Kredi kartları (Milyar ₺)	2010	35,7	35,7	35,9	37,3	37,9	38,5	39,8	39,7	40,8	41,5	41,8	43,2
	2011	42,9	43,4	43,1	45,1	46,3	47,6	49,8	49,9	51,8	52,1	52,3	53,9
	2012	53,9	54,7	56,5	57,5	58,6	61,6	61,8	64,1				
San.ür.ende.değ.(%) (Aandırılmamış endekse göre)	2010	12,8	17,6	21,4	16,9	14,9	10,0	8,8	10,8	10,4	9,9	9,4	16,7
	2011	19,2	14,0	10,6	8,9	8,2	7,0	7,0	3,8	12,1	7,5	8,5	3,7
	2012	1,5	4,4	2,6	1,5	5,9	2,7	3,4	-1,5				
San.ür.ende.değ.(%) (Aandırılmış endekse göre)	2010	16,9	17,7	17,9	17,2	14,4	10,2	9,0	14,4	13,1	13,0	8,6	17,2
	2011	19,0	14,1	10,8	9,1	5,2	7,1	10,0	3,8	6,0	7,5	5,3	3,8
	2012	-1,2	1,6	2,6	4,2	5,9	2,7	3,4	1,2				
Protestolu senet (Milyon ₺)	2010	600,8	413,7	489,7	463,8	430,8	473,1	557,8	467,2	476,5	430,9	442,9	521,8
	2011	419,9	326,3	380,4	368,0	362,1	369,3	384,4	395,0	458,2	474,6	479,1	485,0
	2012	494,2	430,0	414,0	467,0	510,6	583,3	571,4	615,8				
Dış borç öde. (Milyon \$)	2010	776	2.090	1.007	878	590	2.315	884	543	1.182	622	999	1.443
	2011	1.743	1.024	1.094	910	899	1.614	823	1.235	962	583	1.067	869
	2012	1.756	1.121	840	676	1.263	570	2.127	789	902			

GÖSTERGELER

GSYH (yüzde değişim)

	2012	2011	2010
Birinci çeyrek	3,3	12,1	12,6
İkinci çeyrek	2,9	9,1	10,4
Üçüncü çeyrek		8,4	5,3
Dördüncü çeyrek		5,0	9,3
Yıllık		8,5	9,2

Fiyatlar (yüzde değişim)

	2012	2011		2012	2011
ÜFE			TÜFE		
.Eylül	1,03	1,55	.Eylül	1,03	0,75
.Dokuz aylık	0,72	9,72	.Dokuz aylık	3,34	4,53
.Yıllık	4,03	12,15	.Yıllık	9,19	6,15
.Yıllık ortalama	8,63	10,03	.Yıllık ortalama	9,53	6,00

Dış Ticaret (Milyon \$)

	2012	2011	Değ.(%)
Ağustos			
.İhracat	12.874	11.245	14,49
.İthalat	18.736	19.679	-4,79
.Açık	-5.862	-8.434	-30,50
.İhracat/İthalat (%)	68,7	57,1	
Ocak-Ağustos			
.İhracat	100.055	88.693	12,81
.İthalat	156.648	160.476	-2,39
.Açık	-56.593	-71.783	-21,16
.İhracat/İthalat (%)	63,9	55,3	
Ağustos itibarıyla yıllık			
.İhracat	146.269	129.769	12,71
.İthalat	237.015	231.109	2,56
.Açık	-90.746	-101.340	-10,45
.İhracat/İthalat (%)	61,7	56,2	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon \$) (Ocak-Ağustos)

	2012	2011	Fark	Değ.(%)
CARI İŞLEMLER DENGESİ	-36.082	-54.210	-18.128	-33,4
Döviz geliri	136.570	122.637	13.933	11,4
.İhracat	106.331	93.692	12.639	13,5
.Turizm	14.847	14.766	81	0,5
.Faiz	1.206	728	478	65,7
.Diğer	14.186	13.451	735	5,5
Döviz gideri	-172.652	-176.847	-4.195	-2,4
.İthalat	-151.522	-155.031	-3.509	-2,3
.Turizm	-2.581	-3.252	-671	-20,6
.Faiz	-3.716	-3.151	565	17,9
.Diğer	-14.833	-15.413	-580	-3,8
Ağustos itibarıyla yıllık	-59.013	-74.712	-15.699	-21,0

Merkez Bankası Döviz Rezervi (Milyon \$)

	31/08/2012	26/08/2011	Değişim (%)
TOPLAM	108.702	94.412	15,14
.Döviz rezervi	92.996	88.788	4,74
.Altın	15.706	5.624	179,25

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)

Eylül 05	115,53	Eylül 09	114,75
Eylül 06	109,39	Eylül 10	128,62
Eylül 07	123,74	Eylül 11	104,92
Eylül 08	130,41	Eylül 12	116,35

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon ₺) (Ocak-Ağustos)

	2012	2011	Değ.(%)
.Gelir	220.484	199.042	10,77
.Harcama	229.005	196.937	16,28
.Denge	-8.521	2.105	
.Faiz dışı denge	27.744	33.847	-18,03

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin ₺)

	31/08/2012	26/08/2011	Değ.(%)
TOPLAM	625.777.054	537.434.264	16,44
Yurtiçi krediler	622.779.658	534.010.254	16,62
.₺ krediler	487.526.375	410.983.209	18,62
.Yabancı para krediler	135.253.283	123.027.045	9,94
Yurtdışı krediler	2.997.396	3.424.010	-12,46

Repo Hacmi (Bin ₺)

	31/08/2012	26/08/2011	Değ.(%)
.Müşterilerle yapılan	2.196.255	1.604.888	36,85
.Mali kuruluşlar arasında yapılan	24.732.297	18.113.670	36,54

İç Borç Stoku (Milyar ₺)

	2012	2011	Değ.(%)
Ağustos sonu	384,9	366,6	4,99

Yurtiçindekilerin toplam ₺ mevduatı (Bin ₺)

	31/08/2012	26/08/2011	Değ.(%)
TOPLAM	436.512.553	421.710.313	3,51
.Vadesiz	66.385.589	71.039.916	-6,55
.Vadeli	370.126.964	350.670.397	5,55
Bankalara göre			
.Kamu	165.853.685	175.766.123	-5,64
.Özel	210.294.098	190.270.988	10,52
.Yabancı	60.364.770	55.673.202	8,43

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon \$)

	31/08/2012	26/08/2011	Değ.(%)
TOPLAM	107.854	100.693	7,11
.ABD Doları	64.055	58.222	10,02
.Euro	33.212	28.038	18,45
(Dolar karşılığı)	41.746	40.326	3,52
.Diğer dövizler (dolar karşılığı)	2.052	2.145	-4,32

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin ₺)

	31/08/2012	26/08/2011	Değ.(%)
a- ₺ mevduat	457.978.681	441.636.719	3,70
.Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	69.151.590	71.219.438	-2,90
.Bir ay vadeli	51.992.012	55.533.777	-6,38
.Üç ay vadeli	299.109.918	258.783.115	15,58
.Altı ay vadeli	27.374.707	41.443.502	-33,95
.Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	10.350.454	14.656.887	-29,38
b-Yabancı para mevduat	231.076.918	198.040.598	16,68
.Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	47.262.958	33.931.302	39,29
.Bir ay vadeli	36.304.233	35.248.781	2,99
.Üç ay vadeli	108.871.377	92.940.010	17,14
.Altı ay vadeli	16.243.879	15.306.071	6,13
.Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	22.394.471	20.614.434	8,63

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin ₺)

	31/08/2012	26/08/2011	Değ.(%)
.Tüketici kredileri	239.468.126	204.643.191	17,02
Konut	175.392.586	154.759.938	13,33
.Taşit	73.946.649	67.786.403	9,09
.Diğer	7.174.808	6.353.467	12,93
.Kredi kartları	94.271.129	80.620.068	16,93
.Tasfiye olunacak	64.075.540	49.883.253	28,45
.Tüketici kredileri			
.Kredi kartları	3.926.247	3.164.667	24,07
.Kredi kartları	3.803.609	3.664.307	3,80

En Yüksek Faiz Oranları (24 Ağustos 2012 itibarıyla)

₺ mevduata uygulanan faiz (%)		ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)		Euro mevduata uygulanan faiz (%)	
. Bir aya kadar vadeli	3,00 -20,00	. Bir aya kadar vadeli	0,25 - 11,20	. Bir aya kadar vadeli	0,25 - 9,50
. Üç aya kadar vadeli	4,00 -20,00	. Üç aya kadar vadeli	0,25 - 11,20	. Üç aya kadar vadeli	0,25 - 9,50
. Altı aya kadar vadeli	5,00 -18,00	. Altı aya kadar vadeli	0,25 - 11,20	. Altı aya kadar vadeli	0,25 - 9,50
. Bir yıla kadar vadeli	5,00 -18,00	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 - 11,20	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 - 10,00

Para Arzı (Bin ₺)

	31/08/2012	26/08/2011	Değ. (%)
M1	150.733.568	151.070.436	-0,22
DOLAŞIMDAKI PARA	53.529.518	55.854.896	-4,16
Dolaşıma Çıkan Banknot + Madeni Para	61.177.213	63.623.503	-3,84
Banka Kasaları (-)	7.647.696	7.768.607	-1,56
VADESİZ MEVDUAT (₺)	65.325.970	64.824.746	0,77
Mevduat Bankaları	60.873.754	60.227.711	1,07
Katılım Bankaları	4.446.005	4.587.960	-3,09
TCMB	6.211	9.076	-31,57
VADESİZ MEVDUAT (YP)	31.878.081	30.390.794	4,89
Mevduat Bankaları	29.642.365	28.546.883	3,84
Katılım Bankaları	2.206.347	1.795.849	22,86
TCMB	29.368	48.061	-38,89
M2	694.008.348	656.696.505	5,68
VADELİ MEVDUAT (₺)	380.488.070	358.827.658	6,04
Mevduat Bankaları	359.686.756	340.299.874	5,70
Katılım Bankaları	20.801.315	18.527.785	12,27
TCMB	-	-	-
VADELİ MEVDUAT (YP)	162.786.709	146.798.410	10,89
Mevduat Bankaları	150.879.483	138.646.893	8,82
Katılım Bankaları	11.907.227	8.151.517	46,07
TCMB	-	-	-
M3	735.221.939	691.395.293	6,34
REPO	5.412.601	2.847.988	90,05
PARA PIYASASI FONLARI (B TİPİ LİKİT FONLAR)	18.491.236	22.561.954	-18,04
İHRAÇ EDİLEN MENKUL DEĞERLER	17.309.755	9.288.846	86,35

Tüketici Güven Endeksi

	Ağustos 12	Temmuz 12	Değ.(%)
TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ	91,1	92,8	-1,8
.Satın alma gücü (mevcut dönem)	89,2	90,3	-1,2
.Satın alma gücü (gelecek dönem)	90,1	90,1	0,0
.Genel ekonomik durum(gelecek dönem)	89,7	92,5	-3,0
.İş bulma olanakları (gelecek dönem)	92,1	93,4	-1,4
.Mevcut dönemin dayanıklı tüketim malları satın almak için uygunluğu	94,3	97,6	-3,4

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Yüzde)

	2012	2011
.Eylül	70,0	76,2

Sanayi Üretimi Değişimi (%)

	Ağustos 2012	Ağustos 2011
.Arındırılmamış endekse göre (yıllık)	-1,5	3,8
.Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (yıllık)	1,2	3,8
.Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (bir önceki aya göre)	-2,3	-2,6

Yatırım Teşvikleri Belgeleri (Bin ₺) (Ocak-Mayıs)

	2012	2011	Değ.(%)
.Tarım	299.443	1.019.466	-70,63
.Madencilik	541.715	880.197	-38,46
.Enerji	5.656.618	12.809.729	-55,84
.İmalat	5.982.625	6.616.623	-9,58
.Hizmetler	5.943.356	4.959.572	19,84
Toplam	18.423.757	26.285.586	-29,91

Turist Sayısı

	2012	2011	Değ.(%)
Ocak-Ağustos	21.765.569	21.701.752	0,29

Şirket Kuruluşları (Ocak-Ağustos)

	2012	2011	Değ.(%)
.Kurulan	26.820	37.499	-28,48
.Kapanan	8.979	8.911	0,76

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi

Daire sayısı (İlk yarı)	2012	2011	Değ.(%)
.Ruhsat	349.226	276.327	26,38
.Yapı kullanma izin belgesi	239.460	251.643	-4,84

Protestolu Senetler (Ocak-Ağustos)

	2012	2011	Değ.(%)
.Adet	674.501	587.020	14,90
.Tutar (Bin ₺)	4.086.245	3.005.416	35,96

Dış Borç Anapara ve Faiz Ödemesi (Milyon \$) (Ocak-Eylül)

	2012	2011	Değ.(%)
Toplam	10.045	10.304	-2,51
.Kamu	8.083	7.923	2,02
.Merkez Bankası	362	227	59,47
.IMF'ye ödemeler	1.600	2.154	-25,72

İşsizlik Verileri (Bin Kişi)

	Haziran 12	Mayıs 12	Haziran 11
.15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	54.680	54.599	53.539
.İşgücü durumu	27.803	27.554	27.438
... İstihdam edilenler	25.577	25.282	24.901
... İşsizler	2.226	2.272	2.537
.İşsizlik oranı (%)	8,0	8,2	9,2
.Tarım dışı işsizlik oranı (%)	10,2	10,4	11,9
.Genç nüfusta işsizlik oranı (%)	15,7	15,9	18,0

DIŞ BORÇ STOKU (Milyon \$)

	2012 2.Ç.	2012 1.Ç.	2011	2010	2009
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	323.472	318.669	306.704	292.222	269.548
Kısa vadeli	99.011	90.262	83.847	77.469	49.045
Uzun vadeli	224.461	228.407	222.857	214.753	220.503
Kamu sektörü (toplam)	102.254	101.094	94.281	89.076	83.464
Kısa vadeli	12.772	10.683	7.013	4.290	3.598
Uzun vadeli	89.482	90.411	87.268	84.786	79.866
TCMB (toplam)	8.718	9.694	9.699	11.827	13.305
Kısa vadeli	1.159	1.275	1.269	1.576	1.776
Uzun vadeli	7.559	8.419	8.430	10.251	11.529
Özel sektör (toplam)	212.500	207.881	202.724	191.319	172.779
Kısa vadeli	85.080	78.304	75.565	71.603	43.671
Uzun vadeli	127.420	129.577	127.159	119.716	129.108

ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE FARK (Milyon Dolar)

	2012 2.Ç.	2012 1.Ç.	2011	2010	2009
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	4.804	11.965	14.482	22.674	-11.835
Kısa vadeli	8.749	6.415	6.378	28.424	-3.482
Uzun vadeli	-3.945	5.550	8.104	-5.750	-8.353
Kamu sektörü (toplam)	1.160	6.813	5.204	5.613	5.176
Kısa vadeli	2.089	3.670	2.723	692	350
Uzun vadeli	-929	3.143	2.481	4.921	4.826
TCMB (toplam)	-976	-5	-2.128	-1.478	-761
Kısa vadeli	-116	6	-307	-200	-98
Uzun vadeli	-860	-11	-1.821	-1.278	-663
Özel sektör (toplam)	4.619	5.157	11.406	18.539	-16.249
Kısa vadeli	6.776	2.739	3.962	27.932	-3.734
Uzun vadeli	-2.157	2.418	7.444	-9.393	-12.515

ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE DEĞİŞİM (Yüzde)

	2012 2.Ç.	2012 1.Ç.	2011	2010	2009
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	1,5	3,9	5,0	8,4	-4,2
Kısa vadeli	9,7	7,7	8,2	58,0	-6,6
Uzun vadeli	-1,7	2,5	3,8	-2,6	-3,6
Kamu sektörü (toplam)	1,1	7,2	5,8	6,7	6,6
Kısa vadeli	19,6	52,3	63,5	19,2	10,8
Uzun vadeli	-1,0	3,6	2,9	6,2	6,4
TCMB (toplam)	-10,1	-0,1	-18,0	-11,1	-5,4
Kısa vadeli	-9,1	0,5	-19,5	-11,3	-5,2
Uzun vadeli	-10,2	-0,1	-17,8	-11,1	-5,4
Özel sektör (toplam)	2,2	2,5	6,0	10,7	-8,6
Kısa vadeli	8,7	3,6	5,5	64,0	-7,9
Uzun vadeli	-1,7	1,9	6,2	-7,3	-8,8